

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 68P/72/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1522203846
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimíra Slobodová
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2022:1522203846.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava V v Bratislave sudkyňou JUDr. Vladimírou Slobodovou vo veci vo veci starostlivosti súdu o mal. dieťa: T. N., nar. XX.XX.XXXX, zas. kolíznym opatrovníkom - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov: matky - W. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXXX/XX, J., a otca - C. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXX/XXX, D., v konaní ex offo o schválenie právneho úkonu, takto

rozhodol:

I. Súd n e s c h v a ľ u j e právny úkon zákonnej zástupkyne W. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XX, J., ktorá v dedičskom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 2D/688/2018, Dnot 81/2018 v sídle notárskeho úradu JUDr. Luciany Rebrovej v Bratislave, Einsteinova 24 v zápisnici o pojednávaní dňa 18.11.2021 za maloletú T. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/XX, J., odmietla dedičstvo po poručiťelke T. C., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Tunajšiemu súdu bol doručený dňa 31.05.2022 podnet súdnej komisárky: JUDr. Luciany Rebrovej, PhD., ktorým žiada o schválenie právneho úkonu zákonného zástupcu, ktorý v mene maloletého dediča odmietol dedičstvo po poručiťelke- T. C., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom C. XXXX/XX, J., vedenom na Okresnom súde Bratislava V, pod sp. zn.. 2D/688/2018, Dnot 81/2018.

2. OS Bratislava V uznesením č. k. 68P/72/2022-8 zo dňa 08.06.2022 začal ex offo konanie vo veci schválenia právneho úkonu (odmietnutie dedičstva po poručiťelke: T. C., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom C. XXXX/XX, J.), ktorý za maloletú T. N., nar. XX.XX.XXXX urobila v dedičskom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 2D/688/2018, Dnot 81/2018, jej zákonný zástupca - matka W. X..

3. V konaniach vedených na okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 68P/181/2021 a 68P/200/2021 bol v dedičskej veci vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 2D/688/2018 doručený súdu podnet notárskeho úradu notárky JUDr. Luciany Rebrovej, PhD. na schválenie právneho úkonu za mal. dieťa C. Y. a mal. dieťa W. N.. V uvedených konaniach súd nezačal ex offo konanie o schválenie právneho úkonu, spis bol notárskemu úradu vrátený bez meritórneho rozhodnutia ako predčasne predložený, nakoľko v dedičskom konaní neboli zrealizované pojednávania so všetkými plnoletými dedičmi po poručiťelke, títo sa nevyjadrili či dedičstvo prijímajú alebo odmietajú a tak nebol dosiaľ vymedzený okruh dedičov.

4. V konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 22P/51/2021 bol v dedičskej veci vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 2D/688/2018 doručený súdu podnet notárskeho úradu notárky JUDr. Luciany Rebrovej, PhD. na schválenie právneho úkonu za mal. dieťa K. C.. V uvedenom konaní súd nezačal ex offo konanie o schválenie právneho úkonu, spis bol notárskemu úradu

vrátený bez meritórneho rozhodnutia ako predčasne predložený, nakoľko v dedičskom konaní neboli zrealizované pojednávania so všetkými plnoletými dedičmi po poručiťke, títo sa doposiaľ nevyjadrili či dedičstvo prijímajú alebo odmietajú a tak nebol dosiaľ vymedzený okruh dedičov, pričom v danom čase zo spisu nevyplývalo, že obaja zákonní zástupcovia maloletého dieťaťa boli predvolaní, v spise sa ani nenachádzal rodný list maloletého dieťaťa, a tak súd nemal v danom čase zistený ani okruh účastníkov s ktorými má konať.

5. V predmetnej veci dedičského konania po poručiťke T. C., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 2D/688/2018 prebiehajú toho času na tunajšom súde okrem tohto konania aj ďalšie konania, ktorých predmetom je schválenie právneho úkonu, ktoré za maloleté deti (ostatných dedičov) urobili ich zákonní zástupcovia - konanie vedené pod sp. zn. 24P/102/2022 vo veci mal. W. N., pod sp.zn. 12P/103/2022 - vo veci mal. R. B. X., pod sp.zn. XXP/XXX/XXXX vo veci mal. X. mal. C.o a pod sp.zn. 22P/40/2022 vo veci mal. C. Y.. V uvedených konaniach nebolo doposiaľ meritórne rozhodnuté. Rozhodnuté bolo vo veci sp. zn. 12P/102/2022, kedy súd rozsudkom č. k. 12P/102/2022-47 zo dňa 10.8.2022 neschválil právny úkon zákonného zástupcu za mal. dieťa, ktorým bolo odmietnutie dedičstva po poručiťke T. C., vedené pod sp. zn. 2D/688/2018, Dnot 81/2018.

6. Z pripojeného dedičského spisu Okresného súdu Bratislava V vedeného pod sp.zn. 2D/688/2018 vyplýva, že matka maloletej W. X. v dedičskom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 2D/688/2018, Dnot 81/2018 v sídle notárskeho úradu JUDr. Luciany Rebrovej v Bratislave, Einsteinova 24 v zápisnici o pojednávaní dňa 18.11.2021 ako vnuk vnučka poručiťky s podielom na dedičstve 1 , odmietla dedičstvo po poručiťke a následne v zápisnici o pojednávaní dňa 18.11.2021 odmietla dedičstvo aj za maloletú T. N., nar. XX.XX.XXXX (podiel X/X). Podľa súpisu majetku a dlhov poručiťky bola stanovená všeobecná hodnota majetku na 3.771,51 eur, výška dlhov predstavovala 1.112,90 eur, čistá hodnota dedičstva predstavovala sumu 2.658,61 eur.

7. Z obsahu zápisnice o pojednávaní zo dňa 16.05.2022 spísanej v sídle notárskeho úradu JUDr. Luciany Rebrovej v Bratislave, Einsteinova 24 vo vyššie uvedenej dedičskej veci, po odmietnutí dedičstva všetkými dedičmi z I. dedičskej skupiny, L. J. ako zostávajúca dedička zo zákona v I. dedičskej skupine vyhlásila, že je spôsobilá dediť a dedičstvo prijíma.

8. V konaní pred súdom matka maloletej, ktorá za dieťa odmietla dedičstvo navrhla súdu schválenie právneho úkonu. Dodala, že už má vedomosť, ako dopadlo konanie ohľadom mal. mal. O. X. a mal. C. X.. Uviedla, že predmetom dedičského konania bolo dedenie po jeho babke. Najprv mala dediť jeho mama, ktorá dedičstvo odmietla. Následne prichádzala do úvahy ako dedič ona. Ako rodina si vraveli, že by bolo vhodné dedičstvo odmietnuť, bolo by to jednoduchšie. Má vedomosť o tom, že predmetom dedenia je rodinný dom, kde žije niekto zo strany babky, vyporiadavanie domu s ním by bolo náročné. Podľa jej slov v dome žije nejaký človek s kriminálnou minulosťou a ona sa bojí, že sa zistia nejaké dlžoby a preto ani nemá o dedičstvo záujem. Dedičského konania sa zúčastnila iba s bratom C. X. a vôbec nemá vedomosť o tom, ako dedičské konanie dopadlo, ani či niekto dedičstvo prijal. Nevedela o tom, že je možná nejaká výplata dedičského podielu pre jej dcéru T.. Celé dedičské konanie prebehlo narýchlo.

9. Otec mal. T. sa na pojednávanie nedostavil, riadne sa ospravedlnil, súhlasil konať a rozhodnúť bez neho, vo vyjadrení uviedol, že so všetkým súhlasí.

10. Kolízny opatrovník zaujal stanovisko, že maloletá má nárok na časť nehnuteľnosti.

11. Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou.

12. Podľa § 8 ods. 2 OZ plnoletosť sa nadobúda dovŕšením osemnásteho roku. Pred dosiahnutím tohto veku sa plnoletosť nadobúda len uzavretím manželstva. Takto nadobudnutá plnoletosť sa nestráca ani zánikom manželstva ani vyhlásením manželstva za neplatné.

13. Podľa § 9 OZ maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku.

14. Podľa § 28 OZ, ak zákonní zástupcovia sú povinní spravovať majetok tých, ktorých zastupujú a ak nejde o bežnú záležitosť, je potrebné pre nakladanie s majetkom schválenie súdu.

15. Podľa § 119 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok právny úkon, ktorý urobil zákonný zástupca za maloletého, súd schváli, ak je to v záujme maloletého.

16. Podľa § 30 OZ, ak dôjde k stretnutiu záujmov zákonného zástupcu so záujmami zastúpeného alebo k stretnutiu záujmov tých, ktorých zastupuje ten istý zákonný zástupca, ustanoví súd osobitného zástupcu.

17. Podľa § 31 ods. 1, ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé. Žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

18. Konanie o schválenie úkonu v mene maloletého dieťaťa, ktorý spočíva v odmietnutí dedičstva v mene maloletého dieťaťa, je konaním, pri ktorom sú zákonní zástupcovia (rodičia) spravidla vylúčení zo zastupovania (viď JUDr. Jaroslav T.: Občiansky zákonník pre prax /komentár/, judikatúra NS SR, NS ČR, ESD, ESLP, vydavateľstvo Eurounion spol. s r. o., diel II., str. 2010). Pri schvaľovaní úkonu, ktorým zákonný rodič odmietol dedičstvo v mene maloletého dieťaťa, ide o úkon, ktorý nie je bežnou záležitosťou, pri ktorom môže dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom, a tá skutočnosť, že rodič maloletého dieťaťa dedičstvo odmietol, ešte neznamená, že odmietnutie dedičstva aj v mene maloletého dieťaťa je v súlade so záujmami maloletého dieťaťa. Na rozhodnutie o schválení právneho úkonu odmietnutia dedičstva urobeného v zastúpení maloletého dediča jeho zákonným zástupcom súd musí mať zistené údaje o povahe, druhu a cene majetku poručiteľa a o výške jeho dlhov (R 46/1977). Len na podklade takéhoto zistenia môže súd dospieť k záveru, či je schválenie právneho úkonu odmietnutia dedičstva zákonným zástupcom v mene maloletého dieťaťa aj v záujme maloletého dieťaťa. Pri odmietnutí dedičstva zákonným dedičom nie je potrebné uvádzať dôvody odmietnutia dedičstva, ale pri vykonaní tohto úkonu v mene maloletého dediča treba skúmať vyššie uvedené skutočnosti, ktoré nemusia byť v zhode so záujmami zákonného rodiča. Vzhľadom na uvedené, aj v zmysle ust. § 31 ods. 2 Zákona o rodine, je namieste, aby v konaní o schválení právneho úkonu odmietnutia dedičstva zákonným zástupcom v mene maloletého dediča maloletého zastupoval v konaní súdom ustanovený opatrovník, tzv. kolízny opatrovník. (uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. júna 2016, sp.zn. 16CoP/36/2016).

19. Vyššie citované zákonné ustanovenie ustanovujú postup súdu, ktorý je potrebný na platnosť právnych úkonov, ktoré za maloleté dieťa urobí jeho zákonný zástupca s ohľadom na hmotnoprávne ustanovenie o spôsobilosti na právne úkony maloletých. Zásadným kritériom na posúdenie v predmetnom konaní je záujem maloletého dieťaťa, pričom súd rozhoduje o schválení už urobeného právneho úkonu. V prejednávanej veci súd teda rozhodoval o schválení právneho úkonu, ktorý za maloletú T. N. urobila jej matka odmietnutím dedičstva v dedičskom konaní po poručiteľke T. C., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX. Po podrobnom oboznámení sa s celým obsahom dedičského spisu a všetkými spisovými súvisiacimi s dedičským konaním dospel súd po zrelej úvahe k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre schválenie uvedeného právneho úkonu, a to z nasledovných dôvodov: Prvým dôvodom, je kolízia záujmov matky mal. T., ktorá za maloletú urobila úkon odmietnutia dedičstva so záujmom malotelej. Právo a povinnosť zastupovať svoje dieťa patrí do súboru rodičovských práv a povinností (§ 28 ods. 1 písm. b) Zákona o rodine). Rodičia sú zákonnými zástupcami svojho maloletého dieťaťa priamo zo zákona bez toho, aby sa tomu vyžadovalo rozhodnutie súdu alebo iného orgánu. Obidvaja rodičia sú rovnocennými zástupcami a každý z nich môže maloleté dieťa zastúpiť samostatne. Ak však ide o podstatnú záležitosť, vyžaduje sa súhlas aj druhého rodiča. Zastúpenie maloletého dieťaťa rodičom zákon vylučuje pri právnych úkonoch, kde jej možnosť stretu (kolízie) záujmov medzi rodičmi a deťmi, alebo možnosť stretu záujmov medzi deťmi navzájom. K reálnemu stretu záujmov nemusí dôjsť, ale postačí, že tento stret hrozí. V takýchto prípadoch súd vždy musí ustanoviť dieťaťu kolízneho opatrovníka. V zmysle vyššie uvedeného mal súd za to, že v uvedenej dedičskej veci existuje možný stret záujmov medzi maloletou a jej matkou, ktorá za maloletú urobila úkon odmietnutia dedičstva, keďže samotná matka vystupovala v tomto dedičskom konaní ako

dedič v 1. zákonnej skupine, ktorý dedičstvo odmietol. Druhým dôvodom pre neschválenie právneho úkonu bola skutočnosť, že daný právny úkon vyhodnotil tak, že nie je v najlepšom záujme dieťaťa. Podľa predloženého dedičského spisu je zrejmé, že dedičstvo po poručiteľke nie je predĺžené, čistá hodnota dedičstva predstavuje sumu 2.658,61 eur. Za situácie, keď dedičstvo prijala jedna dedička a maloletej by ako dedičke nebol vyplatený ich dedičský podiel (1/8, čo predstavuje sumu cca. 332 eur), nemohol súd považovať odmietnutie dedičstva v súlade so záujmom maloletej. Vychádzajúc zo skutkových zistení v predmetnej veci a citovaných zákonných ustanovení, súd právny úkon, ktorým matka maloletej v dedičskom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 2D/688/2018, Dnot 81/2018 v zápisnici o pojednávaní dňa 18.11.2021 za mal. T. N., nar. XX.XX.XXXX odmietla dedičstvo po poručiteľke T. C., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX, neschválil, lebo matka ako zákonná zástupkyňa nekonala v najlepšom záujme maloletej.

20. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Bratislave, písomne, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.